

Zenevilág

A *Zenevilág* - Szaklap zenészek és zenekedvelők számára Budapesten jelent meg 1890. december 16-tól 1891. július 15-ig. Ez idő alatt huszonegy szám jelent meg folyamatos oldalszámozással, egyetlen évfolyamként. Az egyes szám terjedelme mindvégig tizenkét oldal. A 17-ik számig (1891. április 11) rendszeresen heti egy alkalommal jelent meg, majd ettől kezdve a periodicitás megbomlott: két alkalommal két hét, egy alkalommal pedig négy hét telt el a megjelenések között, közvetlenül a megszűnést megelőző időszakban. A problémák okára vonatkozóan nincs utalás a lapban, a megszűnés minden bizonnyal pénzügyi kimerülésnek tulajdonítható. Mivel 1900-ban azonos címmel egy másik folyóirat indult Hackl N. Lajos szerkesztésével, feltétlenül szükséges, hogy a lap címét az évszámmal kiegészítsük.

Mint az alcím is mutatja, szerkesztői a lapot a teljes zenész- és zenekedvelő társadalomnak szánták, kissé szélesebb közönségre számítva, mint az akkoriban működő egyetlen másik lap, a *Zenelap*. Ez utóbbi ugyanis, mint a *Zeneszeti Közlöny* folytatója, az "Országos Magyar Daláregyesület" és a "Zenetanárok Országos Egyesületének" volt a hivatalos közlönye.

A *Zenevilág* felelős szerkesztője és kiadója, Sztojanovits Jenő 1864-ben született Pesten. Tizenkétéves korában már orgonistaként működött, és nem volt több, mint tizenhét éves, amikor éneket kezdett tanítani. Zeneszerzői debütálása is hasonlóképpen korai: *Peking rózsája* c. operettjének bemutatója 1888-ban, *Új Romeo* c. balettjének bemutatója pedig 1889-ben volt. Így a lap alapításának évében a huszonhat éves főszerkesztőt már sikeres zeneszerzőnek tekintették. További pályáján jelentős posztokat töltött be a Szent István Bazilika és a Mátyás templom kórusának élén, és fontos pedagógiai tevékenységet fejtett ki a Fővárosi Zenetanfolyamok megszervezésével (1910).

A *Zenevilág* első számát bevezető cikkben Sztojanovits Jenő a zeneművészet hazai elmaradottságának leküzdését tűzte ki legfőbb célként, és munkatársak gyanánt nemcsak kiváló zeneírókat és kritikusokat jelölt meg, hanem olyan kimagasló zeneszerzőket és előadókat is bejelentett közreműködőként, mint Hubay Jenő, Herzfeld Viktor és Mihalovich Ödön. Közülük végül is csak Hubay közölt cikket, ám a többiek is – legalább tanácsaikkal – támogatták a lapot. A munkatársak sorában kiemelkedő szerepet töltött be Dr. Ambrozovics Dezső, akit a címlap is főmunkatársként tüntet fel. Ambrozovics Dezső különösen tehetséges és sokoldalú író volt, és sikeres újságírói pályát futott be nemcsak zenei, de képzőművészeti bírálataival is.

A lap számai rendszerint a zenei élet egy-egy fontos kérdését tárgyaló vezércikkkel kezdődnek, majd részletes - olykor elemző típusú - színpadi-operai bírálatok, koncertkritikák és híradások következnek. A vezércikkek visszatérő témája - többnyire a főszerkesztő tollából (nem mindig szignálva) - az Operaház műsorpolitikája és vezetése. Sztojanovits Jenő leplezetlenül a francia opera híve volt, és ezért - vagy más okok miatt is - rendszeresen támadta a szerinte német elfogultságú és egyoldalú akkori igazgatót:

Gustav Mahlert (ld. "A magyar királyi opera jelene és jövője" c. cikksorozatot, # 91:1, 91:13, 91:67). Nagy örömmel regisztrálta tehát Mahler távozását (1891 márciusa, # 91:127) és gróf Zichy Géza intendánsi kinevezését.

Az ország zenei eseményeit igen érzékenyen követték és véleményezték az alábbi állandó rovatok: "személyi hírek", "zenészeti és művészeti hírek", "zeneoktatás", "színházak", "hangversenyek", "hangjegypiacz", "vegyesek", "szerkesztői üzenetek". A lap utolsó két oldalán rendszeresen hirdetések jelentek meg. Az alábbiakban közöljük az azonosított álnevek és monogrammok jegyzékét.

Ambrozovics Dezső dr.	-br., -br-
Göczy Rezső	Yczög
Kereszty István	-y-
Kern Aurél	-n. -l., K. A.
Mádai Mátyás	M. M.
Márkus József	Rip van Winkle
Nemes Dezső	Florestan
Sztojanovits Jenő	-ts.-ő.

A katalógus elkészítéséhez a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Könyvtárában található példányt használtuk fel, mely jelen ismereteink szerint az egyetlen teljes példány az országban. Szükséges megemlíteni, hogy a Katalógusban a szövegeket a korabeli ortográfia szerint idézzük (vagyis egyes pontozott i és ü betűt ma hosszú ékezzel írnak). A [ ]-ben közölt szerkesztői kiegészítésekben és információkban viszont a ma érvényes ortográfiát követjük.